

310

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

12. februar 2004

KOMITÉSAG

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets notater vedrørende ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret majs (C/ES/00/01) i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF.

Der skal stemmes om Kommissionens udkast til beslutning den 18. februar 2004 ved et møde i det udvalg, der er nedsat i henhold til udsætningsdirektivet (2001/18/EF).

Skov- og Naturstyrelsen
Landbrugs- og Bioteknologikontoret
Miljøministeriet
International enhed

9. februar 2004
J.nr.: D 017-0002
bxj/SNS12; lkj/MIM 3
MIM 557

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret majs (C/ES/00/01) i henhold til Europa-parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF

Ansøgningen samt Kommissionens udkast til beslutning er beskrevet i vedlagte aktuelle notat. Grundnotat om ansøgningen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 19. marts 2003. Supplerende grundnotat er oversendt den 25. august 2003.

Der skal stemmes om Kommissionens udkast til beslutning den 18. februar 2004 ved et møde i det udvalg, der er nedsat i henhold til udsætningsdirektivet (2001/18/EF).

Formålet med ansøgningen er at få godkendelse til at importere, anvende og forarbejde den genetisk modificerede majs (NK603) på samme måde som anden majs. Ansøgningen gælder også for sorter udviklet fra den genetisk modificerede linje NK603. Der søges ikke om godkendelse til dyrkning i EU af NK603. Majslinjen NK603 har fået indsat to gener, der gør planterne tolerante overfor ukrudtsbekæmpelsesmidler med aktivstoffet glyphosat (Roundup).

Efter fremsættelse af bemærkninger og begrundede indvendinger fra en række medlemslande (herunder Danmark) er ansøgningen om godkendelse af NK603 blevet behandlet af Den Europæiske Fødevarerautoritet, der den 4. december 2003 offentliggjorde sine vurderinger.

Den 20. januar 2004 modtog Danmark udkast til Kommissionens beslutning om markedsføring i henhold til Europa-parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF af majslinje NK603.

Fra dansk side har man tidligere overfor Kommissionen tilkendegivet, at for så vidt angår detektion og kontrol af NK603 konstruktionen er det ønskværdigt, at metoden bliver valideret inden markedsføring af NK603 majs. Danmark har endvidere tilkendegivet i forbindelse med andre markedsføringsansøgninger, at godkendelse til markedsføring først kan finde sted, når forordningen om sporbarhed og mærkning finder anvendelse i sin helhed.

Det fremgår af Kommissionens udkast til beslutning, at beslutningen om godkendelse først finder anvendelse, når forordningen om sporbarhed og mærkning finder anvendelse, samt når detektionsmetoden er valideret af Fællesskabets referencelaboratorium. Fra dansk side ønsker man ikke at tage stilling til beslutningen om godkendelse før resultatet af valideringen er kendt.

Regeringen agter på denne baggrund at meddele Kommissionen, at man ønsker at kende resultatet af valideringen af den leverede detektionsmetode, inden man tager stilling til beslutningen om markedsføring af NK603 majs. Ved en afstemning den 18. februar vil Danmark på denne baggrund stemme imod markedsføringsgodkendelsen.

Skov- og Naturstyrelsen
Landbrugs- og Bioteknologikontoret
Miljøministeriet
International enhed

9. februar 2004
J.nr.: D 017-0002
bxj/SNS12; lkj/MIM 3
MIM 557

AKTUELT NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret majs (C/ES/00/01) i henhold til Europa-parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF

1. Status

Danmark modtog den 27. januar 2003 en ansøgning om godkendelse til markedsføring i EU af genetisk modificeret majs, NK603, efter reglerne i del C i direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, herefter kaldet udsætningsdirektivet. Ansøgningen er oprindeligt indleveret til de spanske myndigheder af Monsanto Europe S.A. og Monsanto, USA.

De spanske myndigheder har udarbejdet en vurderingsrapport, hvori det indstilles, at der gives godkendelse til markedsføring. Vurderingsrapporten og ansøgningen er herefter fremsendt til Kommissionen og til de øvrige medlemslande.

Danmark har 60 dage til at anmode om yderligere oplysninger, fremsætte bemærkninger eller komme med en begrundet indvending til ansøgningen og den spanske indstilling. Fristen udløber således den 25. marts 2003. Hvis der ikke inden fristens udløb kommer anmodninger om yderligere oplysninger, bemærkninger eller indvendinger fra medlemslandene, kan Spanien umiddelbart efter fristens udløb udstede en godkendelse til markedsføring.

Danmark fremsatte i marts 2003 begrundede indvendinger mod ansøgningen:

1. fordi den foreslåede mærkning ikke var tilstrækkelig, og
2. fordi ansøgningen ikke indeholdt en specifik detektionsmetode.

Endvidere gjorde Danmark opmærksom på moratorieerklæringen. På denne baggrund ønskede Danmark, at sagen skulle tages op i komitéprocedure.

Den 15. juli 2003 modtog Danmark supplerende oplysninger i sagen. Oplysningerne er fremsendt fra Kommissionen og er ansøgers besvarelse af de begrundede indvendinger fra medlemslandene. Inden 45 dage skal Danmark meddele Kommissionen, hvorvidt de begrundede indvendinger ønskes opretholdt. Hvis der ikke længere er begrundede indvendinger mod ansøgningen fra medlemslandene, giver Spanien umiddelbart efter fristens udløb, i overensstemmelse med udsætningsdirektivets regler, godkendelse til markedsføring.

Danmark meddelte den 27. august 2003 Kommissionen, at de danske ønsker vedrørende mærkning nu var imødekommet. Det blev endvidere meddelt, at det var ønskværdigt, at detektionsmetoden blev valideret, og at Danmark lægger til grund, at dette sker inden markedsføring af NK603 majs. Derudover gjorde Danmark opmærksom på moratorieerklæringen. På denne baggrund ønskede Danmark, at sagen skulle tages op i komitéprocedure.

Ansøgningen om godkendelse af NK603 er blevet behandlet af Den Europæiske Fødevareautoritet, der den 4. december 2003 offentliggjorde sine vurderinger.

Den 20. januar 2004 modtog Danmark udkast til Kommissionens beslutning om markedsføring i henhold til Europa-parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF af majslinje NK603.

Der skal stemmes om Kommissionens udkast til beslutning den 18. februar 2004 ved et møde i det udvalg, der er nedsat i henhold til udsætningsdirektivet (2001/18/EF).

Der er også indleveret en ansøgning om tilladelse til markedsføring af NK603 under fødevarelovgivningens regler. Det vides ikke, hvornår der vil komme en afstemning om godkendelse af NK603 til fødevarebrug.

Grundnotat om ansøgningen under udsætningsdirektivet er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 19. marts 2003. Supplerende grundnotat er oversendt den 25. august 2003.

2. Formål og indhold

Formålet med ansøgningen er at få godkendelse til at importere, anvende og forarbejde den genetisk modificerede majs på samme måde som anden majs. Ansøgningen gælder også for sorter udviklet fra den genetisk modificerede linje NK603. Der søges ikke om godkendelse til dyrkning i EU af NK603. Hvis majsplanterne skal dyrkes i Europa vil det kræve en fornyet ansøgning efter reglerne i udsætningsdirektivet. Der er under forordningen om nye levnedsmidler og nye levnedsmiddel ingredienser indleveret en ansøgning om tilladelse til anvendelse af NK603 til levnedsmiddelformål. Denne sag behandles af Fødevareministeriet.

Majslinjen NK603 har fået indsat to gener, der gør planterne tolerante overfor ukrudtsbekæmpelsesmidler med aktivstoffet glyphosat (Roundup). De indsatte gener (*cp4 epsps* og *cp4 epsps l214p*) stammer fra en bakterie (*Agrobacterium* sp.). Majslinjen indeholder ikke gener, der giver tolerance overfor antibiotika.

Spanien indstiller, at der kan gives en godkendelse på følgende vilkår:

1. Glyphosattolerante NK603 majsplanter kan importeres, anvendes som dyrefoder og forarbejdes.
2. Den positive indstilling gælder ikke for levnedsmiddelanvendelse af produktet eller produkter fremstillet heraf. For at opnå godkendelse til denne anvendelse skal produktet opfylde betingelserne i forordning 258/97/EF om nye levnedsmidler og nye levnedsmiddel ingredienser for at supplere risikovurderingen og eventuelle ekstra mærkningsregler.
3. Mærkning: Ved import af bulkvarer med blandinger af majsplanter skal det fremgå enten af et mærke eller af ledsagende dokumenter til majsforsendelsen at den "Indeholder genetisk modificerede organismer".

4. **Identifikation og sporbarhed:** For at opfylde kravene om identifikation og sporbarhed i direktiv 2001/18/EF og i andre EU-forordninger, vil alle, der handler med majs, blive underrette om handelsnavnet på produktet, om den unikke identifikator og om anden relevant information, herunder procedurer for adgang til det europæiske offentlige register for genetisk modificerede organismer. Monsanto har foreslået, at MON-00603-6 bliver den unikke identifikator for NK603 majs.

Der er givet godkendelse til markedsføring af NK603 i USA, Japan, Canada og Bulgarien (dyrkning) og Mexico, Australien og Rusland (kun import til levnedsmiddelformål).

Kommissionen henviser i udkastet til beslutning om godkendelse til Fødevareautoritetens udtalelse af 4. december 2003, hvor Fødevareautoriteten finder, "at NK603 er lige så sikker som konventionel majs, og at markedsføring heraf til anvendelse som fødevarer eller foder eller til forarbejdning derfor ikke kan ventes at få negative virkninger for menneskers eller dyrs sundhed eller, i denne sammenhæng, for miljøet".

Af Kommissionens udkast til beslutning fremgår det, at beslutningen først finder anvendelse, når forordning (EF) nr. 1830/2003 om sporbarhed og mærkning finder anvendelse, og når der er givet godkendelse til markedsføring af NK603 som eller i fødevarer, samt når detektionsmetoden er valideret af Fællesskabets referencelaboratorium. Valideringen af detektionsmetoden finder sted i forbindelse med godkendelse til fødevarerbrug. Beslutningen om markedsføringsgodkendelse finder således først anvendelse fra den seneste af de to datoer for hhv. anvendelsen af sporbarheds- og mærkningsreglerne og for fødevarergodkendelsen.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke særskilt redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet. Der er tale om et udkast til beslutning om markedsføring i henhold til en allerede vedtaget retsakt (udsætningsdirektivet (2001/18/EF)).

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: En godkendelse til markedsføring vil ikke få lovgivningsmæssige konsekvenser, idet der er tale om en ansøgning, der er reguleret af direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EØF. Direktivet er implementeret i dansk ret med lovbekendtgørelse nr. 981 af 3. december 2002 og bekendtgørelse nr. 831 af 3. oktober 2002 om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

Økonomiske og administrative konsekvenser: En godkendelse forventes ikke at få væsentlige stats- eller kommunaløkonomiske konsekvenser. Der forventes en mindre administrativ byrde i forbindelse med behandling af sagen samt tilsyn og kontrol i henhold til kapitel 5 i bekendtgørelse nr. 831 af 3. oktober 2002 om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

Beskyttelsesniveau: De hørte eksperter har foretaget en vurdering af konsekvenserne for menneskers sundhed, natur og miljø, hvis NK603 introduceres på det danske marked. Som det fremgår af nedenstående udtalelser, er det ikke sandsynligt, at der vil være miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser forbundet med import af NK603. Vurderingerne er foretaget på baggrund af den fremsendte ansøgning, et sammendrag heraf samt vurderingsrapporten fra de spanske myndigheder.

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU)

Den genmodificerede majs, NK603, adskiller sig kun fra konventionel majs ved at have indsat gener der gør planten tolerant over for sprøjtning med herbicidet glyphosat (RoundUp). Majsens søges kun godkendt til import til direkte brug som dyrefoder eller til viderebearbejdning, men ikke dyrkning eller opformering. Der kan derfor kun ske uønskede effekter på naturen, hvis der sker en tilfældig, utilsigtet spredning.

Der har tidligere været eksempler på genspredning fra genmodificeret majs til konventionel majs i Nord- og Mellemerika. Desuden kan der ske uheld med iblanding af genmodificerede majs i konventionel majs før og efter import. Den landbrugsmæssige kontrol der foregår af frøudsæd vil formentlig kunne påvise en sådan spredning. Hvis der skulle ske en tilfældig spredning af NK603 majsfrø i Danmark, vil disse, som al anden majs, ikke kunne etablere vedvarende bestande i naturen eller på dyrkningsarealer da frøene ikke kan overleve vinteren.

DMU risikovurdering af de forskellige mulige økologiske konsekvenser for plante- og dyreliv af en eventuel tilfældig spredning af den genmodificerede majs viser alle, at der ikke vil være nogen eller kun være ubetydelige miljømæssige risici hvis der skulle ske en spredning.

DMU vurderer samlet, at der ikke kan forventes uønskede økologiske konsekvenser for dyrelivet ved markedsføring af NK603-majsens til andre formål end dyrkning.

DMU bifalder at den af de spanske myndigheder foreslåede generelle overvågning iværksættes via landbruget og dets konsulenter rapportering af observationer af uønskede effekter.

Plantedirektoratet

Plantedirektoratet vurderer, at der i anmeldelsen er fremlagt oplysninger, som sandsynliggør, at det nye genetiske materiale i NK603-majsens er indsat som beskrevet i anmeldelsen.

Det havde imidlertid været ønskeligt, at der i anmeldelsen havde været angivet en PCR-metode, der specifikt detekterer det indsatte DNA, i lighed med de oplysninger Monsanto har fremsendt i en anden anmeldelse af markedsføring af en genmodificeret raps ("GT73"). En sådan metode bør være fremsendt inden den endelige tilladelse gives.

Herudover finder direktoratet det sandsynliggjort, at NK603-majsens ikke afviger afgørende i kemisk sammensætning fra den konventionelle majs, som den er udviklet fra.

Undersøgelserne af indholdet af næringsstoffer (herunder af de to potentielle antinæringsstoffer, fytat og trypsinhæmmer) peger på, at NK603 majs er substantielt ækvivalent med ikke-transgen majs til fødevarer og foder. Denne konklusion understøttes af fodringsforsøg i rotter og slagtekylinger med transgene og ikke-transgene majserner.

Plantedirektoratet vurderer på baggrund heraf, at der ikke er sundheds- og sikkerhedsmæssige problemer forbundet med, at dyr indtager foder med indhold af majslingen NK603 eller heraf afledte produkter.

For så vidt angår mærkning bør det præciseres, at NK603-majskerner og afledte produkter heraf skal mærkes gennem alle handelsled, så det både fremgår, at importen omfatter NK603-majs og at den er genetisk modificeret.

Institut for Fødevarerikkerhed og Toksikologi (IFSE)

Det er IFSEs vurdering ud fra det fremsendte materiale, at der er foretaget alle de relevante analyser og målinger der er nødvendige, for at kunne fastslå mængden og arten af det indsatte DNA, samt for at kunne foretage en sundhedsmæssig risikovurdering i forbindelse med anvendelse af majs som ansøgt.

Ud fra det materiale som foreligger, er det IFSEs vurdering, at det indsatte DNA er begrænset, og at der ingen sundhedsmæssige problemer vil være i forbindelse med en godkendelse til import og videre forarbejdning af den gensplejsede majs NK603.

De analyser, som er foretaget, er i overensstemmelse med OECD's konsensusdokument for majs. Ingen af de fremsendte analyseresultater giver anledning til at betragte den gensplejsede majs på anden måde sundhedsmæssigt end den traditionelle majs.

På side 199 i ansøgningen nævnes, at en indsættelsesspecific PCR metode til at identificere majs er indsendt til den kompetente myndighed. Metodebeskrivelsen er ikke vedlagt materialet IFSE og er derfor ikke vurderet.

I relation til de sundhedsmæssige aspekter vurderes ansøgningen at leve op til kravene i det nye direktiv "2001/18".

De hørte eksperter har vurderet de supplerende oplysninger, og vurderingen er, at der nu er tilstrækkelig information til detektion og kontrol af NK603 konstruktionen. Metoden er endvidere af ansøger fremsendt til EU's Joint Research Center med henblik på validering.

5. Høring

I perioden den 4. februar til den 21. februar 2003 gennemførte Skov- og Naturstyrelsen en høring af 56 danske interesseorganisationer, forskningsinstitutioner og myndigheder. Høringsmaterialet bestod af et af ansøger udarbejdet sammendrag af ansøgningen, en indholdsfortegnelse til hele ansøgningen samt de nederlandske myndigheders vurderingsrapport. Skov- og Naturstyrelsen har modtaget høringssvar fra nedennævnte:

- Dansk Toksikologicenter
- Den Kongelige Veterinære- og Landbohøjskole
- Forbrugerrådet
- Forskningscenter Risø
- Fødevarerindustrien
- Greenpeace
- Hovedstadens Udvalgsråd
- HTS - Handel, Transport og Serviceerhvervene
- Kommunernes Landsforening

- Landbrugsraadet
- Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd

Hovedstadens udviklingsråd, HTS - Handel, Transport og Serviceerhvervene og Kommunernes Landsforening har ingen bemærkninger.

Dansk Toksikologicerter har ingen specifikke kommentarer, men anfører at hensynet til menneskers sundhed er tilgodeset, da de nye proteiner generelt nedbrydes meget hurtigt og er varme- og syrelabile. De kan altså ikke modstå syren i mavesækken. Desuden har proteinerne ikke en toksisk effekt på mus selv i store mængder, og den kodende DNA sekvens udviser ikke homologi til DNA sekvenser for kendte toksiner og allergener. Endelige er proteinet tilstede i en række fødevarer med lang historisk brug.

Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole anser genetisk modificeret majs som værende problemfrit set fra et EU standpunkt.

Forbrugerrådet kan ikke støtte godkendelsen af ansøgningen af principielle grunde. Det anføres, at der i befolkningen er en udbredt modstand mod anvendelse af genteknologi, og at denne modstand ikke kun bunder i sundhedsmæssige overvejelser, men i lige så høj grad i generelle etiske og miljømæssige betænkeligheder. De miljømæssige forhold ved dyrkning af en GM-afgrøde, uanset om det sker i Danmark, EU eller udenfor EU, er således af lige stor relevans for forbrugerne som det sundhedsmæssige. En række forhold vedrørende dyrkning, herunder sameksistens med ikke-GM-afgrøder og evt. erstatningsansvar ved forurening af ikke-GM-afgrøder, er endnu ikke afklaret. Det anføres endvidere, at der, også i landbruget og blandt forskere, fortsat er en bekymring om at sprøjtemiddelresistente GM-planter er en forkert strategi og at Forbrugerrådet der ikke ser nogen grund til at tillade markedsføring – og dermed støtte dyrkning – af disse afgrøder.

Forskningscenter Risø anfører til monitoringsplanen, at anmelderen til enhver tid bør kunne give detaljeret information om mængden af NK603, der er eksporteret til de enkelte aftagerlande samt levere en test til identifikation af den indsatte konstruktion (fx en PCR test). I øvrigt tilslutter Risø sig de spanske myndigheders forslag til afgørelse.

Det er *Fødevarerindustriens* opfattelse at ansøgningsmaterialet tilvejebringer tilstrækkelig dokumentation for at godkende den pågældende linje, hvilket fuldt ud støttes.

Greenpeace anfører, at de grundlæggende er imod udsætning af GMO i naturen uafhængigt af, om afgrøden er dyrket inden- eller udenfor EU. Det, at dyrkningen finder sted udenfor europæisk territorium, bør ikke være grund til at ignorere de miljømæssige konsekvenser ved at udsætte GMO i naturen. Hvis en GMO godkendes til markedsføring i Danmark/EU, er vi via vor efterspørgsel ansvarlig for, at GMO'en udsættes på markerne der, hvor GMO'en produceres. Greenpeace mener derfor, at det er principielt forkert og i strid med ånden i Cartagenaprotokollen, at godkendelsesprocessen alene sætter fokus på de sundhedsmæssige aspekter for europæere – uden hensyntagen til de miljømæssige konsekvenser i produktionslandet af, at vi i Europa efterspørger GMO.

Greenpeace har følgende specifikke indsigelser mod NK603:

- Den indsatte sekvens i NK603 er ikke afsluttet (transcribed open reading frame). Der er derfor konkret risiko for, at utilsigtede proteiner bliver produceret, eller at majsens egne proteiner er blevet ændret.
- NK603 indeholder et utilsigtet DNA-stykke. Fra Monsanto's eget ansøgningsmateriale fremgår det, at det indsatte materiale er flankeret af et stykke 305bp chloroplast lignende DNA. Det fremgår IKKE af Monsanto's materiale, hvilken funktion dette chloroplast DNA har, hvad det er for noget materiale, eller hvad det kan medføre.
- Manglende undersøgelse af konsekvenser af aminosyre ændringer. Da Monsanto bedømmer proteinet med ændret aminosyreindhold til at være "essentially identical", er der slet ikke foretaget undersøgelser af toksicitet eller allergiforhold i forbindelse med aminosyre-ændringer.
- Utilstrækkelige data til at afgøre, hvorvidt der er blevet slettet eller omroket i majs genomet. Monsanto anfører blot, at sekvenserne, der ligger rundt om de indskudte gener, tilhører majsge-nomet. Spørgsmålet om hvorvidt rækkefølgen er intakt, eller hvorvidt sekvenser er faldet ud, er simpelthen ignoreret, på trods af at dette er en hyppig komplikation.
- Manglende oplysninger om copy numbers.

Det anføres endvidere, at selv om ansøgningen for NK603 "kun" er til markedsføring, er sammenblandingproblematikken i havnefaciliteter, siloer og på møller den samme uanset om GMO'en er dyrket i eller udenfor EU. Derfor bør også sameksistens- og erstatningsansvarsproblematikken løses inden nye GMO-ansøgninger behandles. Greenpeace forventer, at Danmark sammen med de øvrige moratorielande modsætter sig ansøgningen og eventuelt kommende ansøgninger, da ikke engang de oprindelige moratoriekrav er opfyldt.

Landbrugsraadet svarer samtidig på vegne af *Dansk Landbrug* og *Dansk Erhvervsgartnerfor-ening*. De er enige i den spanske konklusion og kan anbefale markedsføringsansøgningen imøde-kommet på anførte betingelser. Organisationerne finder det vigtigt, at godkendelse og mærkning af både GM foder og fødevarer efter de nye EU bestemmelser kommer på plads meget snart, så god-kendelse af nye GM fødevarer og foderprodukter og mærkning heraf er endelig afklarede.

Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd finder ingen tekniske eller viden-skabelige grunde til at afvise ansøgningen.

I perioden den 6. februar til den 21. februar 2002 gennemførte Skov- og Naturstyrelsen endvidere en offentlig høring, idet der i landsdækkende aviser blev gjort opmærksom på at man kunne finde høringsmaterialet på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside eller rekvirere det fra Skov- og Natur-styrelsen. Der er modtaget 2 svar med følgende indhold:

Foreningen *Økologisk Forum* er meget kritisk overfor anvendelse og udsætning af genetisk modifi-cerede organismer i miljøet, og mener at forsigtighedsprincippet bør anvendes. Som bekendt er der i øjeblikket fortsat nogle generelle usikkerheder omkring GMO og udsætning af disse i miljøet. Særligt påpeger *Økologisk Forum*: forurening af ikke-gensplejsede arter og at gensplejsede arter ofte indeholder mangler og fejl.

Konkret nævnes det, at tolerancen overfor glyphosat kan medføre tilførsel af uhensigtsmæssigt større mængder ukrudtsmidler med forurening af grundvandet som risiko. Foreningen mener, at en tilladelse til import blot er at forflytte problemet, idet importen forudsætter at produkterne dyrkes i andre lande. En eventuel eksport vil således støtte og legitimere dyrkning og udsætning af GMO i andre lande.

En borger anfører, at de pågældende afgrøder nærmest uhæmmet skal besprøjtes med Roundup-pesticider, og at vurderingen af glyphosat og planten derfor ikke burde kunne skilles ad. Det anføres endvidere, at Danmark bør beskytte sin befolkning mod ukendte konsekvenser af disse GMO-føde- og fodermidler. Der bør klart gælde et forsigtighedsprincip, da man reelt ikke kender de sundhedsskadelige virkninger eller de miljømæssige virkninger, da dette ikke er undersøgt på tilstrækkelig og adækvat måde.

Rammenotat om forslaget har været i høring i specialudvalget for miljøspørgsmål, hvor der fremkom følgende supplerende bemærkninger i forhold til den generelle høring: Greenpeace bifalder, at Danmark gør indsigelse mod ansøgningen. Landbrugsraadet anbefaler, at ansøgningen imødekommes på betingelse af, at der stilles krav om mærkning, og at ansøger leverer en PCR-metode, der specifikt detekterer det indsatte DNA. SID henviser til høringssvar afgivet i forbindelse med Fødevareministeriets høring vedrørende godkendelse af den samme genmodificerede majs i henhold til forordningen om nye levnedsmidler og nye levnedsmiddelingredienser (forordning 258/97), hvori SID anbefaler, at der ikke gives godkendelse på det foreliggende grundlag.

Det supplerende rammenotat (af 22. august 2003) har været i høring i specialudvalget for miljøspørgsmål, hvor der fremkom følgende supplerende bemærkninger: Greenpeace bakker op om det danske ønske om at sagen tages op i komitéprocedure. Greenpeace ville dog foretrække en mere detaljeret formulering af Danmarks støtte til moratoriet. Specialarbejderforbundet er fortsat af den opfattelse, at en godkendelse af genetisk modificeret majs ikke er acceptabelt, idet alle aspekter stadig ikke er forelagt. Specialarbejderforbundet anmoder derfor om, at Danmark ikke støtter ansøgningen.

Nærværende supplerende rammenotat har været i høring i specialudvalget for miljøspørgsmål i februar 2004. Landbrugsraadet og Dansk Landbrug tilkendegiver, at den pågældende majs bør meddeles godkendelse. Der er ikke indkommet øvrige høringssvar.